

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань аграрної та земельної політики

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-28-40

Тоненькову Д.В.

У Комітеті Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики розглянуто Ваше звернення від 15.05.2021 р. стосовно пропозицій щодо розвитку сільських територій в Україні, надання пільг на користування комунальними послугами громадянам, які проживають в сільській місцевості та розроблення державних програм кредитування для отримання якісних медичних послуг і направлено до Кабінету Міністрів України для розгляду в установленому порядку.

Про результати розгляду Вас буде поінформовано.

Голова Комітету

М. СОЛЬСЬКИЙ

САС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: СОЛЬСЬКИЙ МИКОЛА ТАРАСОВИЧ
Сертифікат: 2B6C73E9A2891DA1040000045673D00174DA201
Дійсний до: 14.07.2021 23:59:59

Апарат Верховної Ради України
№ 04-11/14-2021/171513 від 27.05.2021

519073

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань аграрної та земельної політики

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-28-40

Кабінет Міністрів України

У Комітеті Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики розглянуто звернення Тоненькова Д.В. від 15.05.2021 р. стосовно пропозицій щодо розвитку сільських територій в Україні, надання пільг на користування комунальними послугами громадянам, які проживають в сільській місцевості, розроблення державних програм кредитування для отримання якісних медичних послуг і направляємо зазначене звернення для розгляду в установленому порядку.

Про результати розгляду просимо поінформувати автора звернення та Комітет.

Додаток: на 4 арк.

Голова Комітету

М. СОЛЬСЬКИЙ

САС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: СОЛЬСЬКИЙ МИКОЛА ТАРАСОВИЧ

Сертифікат: 2B6C7DF9A3891DA10400000045673D00174DA201

Дійсний до: 14.07.2021 23:59:59

Апарат Верховної Ради України
№ 04-11/14-2021/171512 від 27.05.2021

519067

**Віце-прем'єр-міністр України —
Міністр цифрової трансформації України**

вул. Грушевського, 12/2, Київ, 01008,
тел. (044) 256 7624, телефакс (044) 254 0584

До звернення Комітету Верховної
Ради України з питань аграрної та
земельної політики

від 27.05.2021

№ 04-11/14-2021/171512

**Міненерго (Галущенко Г. В.)
МОЗ (Ляшку В. К.)
Мінсоцполітики (Лазебній М. В.)
Мінекономіки
НКРЕКП (Тарасюку В. В.)**

Прошу розглянути відповідно до компетенції та про результати в
установлений законом строк поінформувати Комітет Верховної Ради України,
заявника і Кабінет Міністрів.

**НЕМЧІНОВУ О. М.
ЯРЕМІ О. Й.
Верховна Рада України (Сольському М. Т.)**

*Старосольській С. П., Бочку І. С., Косенку С. В., Коблошу В. В. – відповідно до
компетенції*

Михайло ФЕДОРОВ

МІНІСТЕРСТВО ЕНЕРГЕТИКИ УКРАЇНИ

вул. Хрещатик, 30, м. Київ, 01601, тел.: (044) 531-36-93; 206-38-45
E-mail: kanc@mev.gov.ua, сайт: <http://mpe.kmu.gov.ua>, ідентифікаційний код 37552996

На № _____

**Комітет Верховної Ради України
з питань аграрної та земельної
політики**

Про розгляд звернення

На виконання доручення Кабінету Міністрів України від 02.06.2021 № 26957/1/1-21 до звернення Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики від 27.05.2021 № 04-11/14-2021/171512 Міністерством енергетики України, в межах повноважень, розглянуто звернення гр. Тоненькова Д. В. від 15.05.2021 стосовно підвищення тарифів на електричну енергію і природний газ для побутових споживачів та надано відповідь заявнику, копія якої додається.

Додаток: на 3 арк.

Перший заступник Міністра

Юрій ВЛАСЕНКО

МІНІСТЕРСТВО ЕНЕРГЕТИКИ УКРАЇНИ

вул. Хрещатик, 30, м. Київ, 01601, тел.: (044) 531-36-93; 206-38-45
E-mail: kanc@mev.gov.ua, сайт: http://mpe.kmu.gov.ua, ідентифікаційний код 37552996

На № _____

Гр. Тоненькову Д. В.

Про розгляд звернення

Шановний Дмитре Валерійовичу!

На виконання доручення Кабінету Міністрів України від 02.06.2021 № 26957/1/1-21 до звернення Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики від 27.05.2021 № 04-11/14-2021/171512 щодо Вашого звернення стосовно підвищення тарифів на електричну енергію та природний газ для побутових споживачів Міністерство енергетики України, в межах компетенції, повідомляє.

Щодо підвищення тарифів на електроенергію для населення

Відповідно до Положення про покладення спеціальних обов'язків на учасників ринку електричної енергії для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 05.06.2019 № 483 (далі – Постанова № 483), на ДП «Гарантований покупець», ДП «НАЕК «Енергоатом», ПрАТ «Укргідроенерго» та постачальників універсальних послуг покладено виконання спеціальних обов'язків із забезпечення доступності електричної енергії для побутових споживачів (далі – ПСО).

Наразі, Постанова № 483 (зі змінами) є єдиним механізмом, який врегульовує питання щодо здійснення розрахунків між учасниками ринку в рамках застосування фіксованої ціни для побутових споживачів із застосуванням єдиного тарифу – 1,68 грн/кВт год, незалежно від обсягів їх споживання в рамках закупівлі електричної енергії згідно з ПСО.

Слід зазначити, що в грудні 2020 року НКРЕКП збільшено тарифи транспортної складової (на передачу, розподіл та постачання електричної енергії) на 2021 рік з 1,2 грн до 1,51 грн/кВт*год (з ПДВ). А саме:

- тариф на передачу НЕК «Укренерго» встановлено на рівні 35 коп/кВт*год (+ 21%);
- середньозважений тариф на розподіл на рівні 106 коп/кВт*год (+31%);
- середньозважений тариф на постачання на рівні 10 коп /кВт*год.

Як наслідок, на даний час, з урахуванням зонного обліку, кінцева ціна на електричну енергію для побутових споживачів в середньому складає близько 1,60 грн/кВт год (з ПДВ), з яких лише транспортна складова становить 1,51 грн/кВт год. Тобто, за саму електричну енергію виробникам, на яких покладені спеціальні обов'язки, залишається лише 9 копійок/кВт*год.

Водночас, за даними ДП «Оператор ринку», за перші 5 місяців 2021 року

Ціна на електричну енергію на ринку «на добу наперед» складала
Міністерство енергетики України
№26/1.2-4-7-8873 від 07.06.2021
КЕП: Власенко Ю. М. 05.06.2021 13:35
3ED5083160DBC59B040000093AB07004B061300

1,68 грн/кВтгод (з ПДВ), не враховуючи транспортну складову. Це суттєво вище за ціну за електричну енергію, відпущену побутовим споживачам (9 коп./кВтгод) в рамках покладених на ДП «НАЕК «Енергоатом» та ПрАТ «Укрідроенерго» спеціальних обов'язків.

Таким чином, ціна на електричну енергію для побутових споживачів залишається пільговою.

Щодо підвищення ціни на природний газ для побутових споживачів

З 01.04.2021 не застосовується гранична ціна на природний газ для побутових споживачів у розмірі 6,99 грн за 1 куб. метр (з урахуванням податку на додану вартість та плати за транспортування магістральними газопроводами до внутрішніх точок виходу з газотранспортної системи), затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 18.01.2021 № 25 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України».

Керуючись положеннями статті 17 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», з метою удосконалення положень нормативно-правових актів, що регулюють діяльність на ринку природного газу, а також зменшення впливу цінових коливань на фінансовий стан побутових споживачів, Регулятором – НКРЕКП постановою від 07.04.2021 № 572 «Про затвердження Змін до деяких постанов НКРЕКП» запроваджено річну фіксовану ціну на природний газ для побутових споживачів.

Це рішення Регулятора направлено на забезпечення захисту прав побутових споживачів від цінових коливань на ринку природного газу. Побутовим споживачам надається можливість споживати природний газ протягом року за фіксованою ціною, яка буде пропонуватися постачальниками та діятиме у період з 01.05.2021 по 30.04.2022.

Водночас, постачальники природного газу матимуть можливість пропонувати інші пропозиції для споживання побутовим споживачам, що підвищить можливості для розвитку конкуренції на роздрібному ринку природного газу.

При цьому, усі постачальники природного газу, які мають намір здійснювати постачання природного газу побутовим споживачам, були зобов'язані у термін до 25.04.2021 довести до відома побутовим споживачам ціну на природний газ, яка буде діяти протягом року, та опублікувати її на своїх веб-сайтах.

Водночас, зазначеною постановою внесено зміни до Правил постачання природного газу, затверджених постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2496, та Типового договору постачання природного газу побутовим споживачам, затвердженого постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2500.

Вищезазначені зміни сприятимуть захисту прав побутових споживачів в частині стабілізації цін на природний газ в умовах відкриття ринку природного газу та розвитку конкуренції на ньому.

Слід зазначити, що регіональні постачальники природного газу відповідають за постачання газу 65% домогосподарств. ТОВ «Газопостачальна компанія «Нафтогаз України», своєю чергою, постачає газ 13% споживачів роздрібного ринку.

Річний тариф, який впроваджуватимуть для захисту споживачів, буде надаватися за замовчуванням усіма газопостачальними компаніями, як це передбачено проектом рішення НКРЕКП. При цьому, кожен споживач зможе змінювати річний тарифний план впродовж року на щомісячний, а також обрати послуги будь-якого іншого постачальника газу.

Крім того, з метою реалізації ефективного та прозорого захисту вразливих споживачів, Міненерго виступило з ініціативою створення цифрової системи «е-споживач» за участі всіх інституцій, які напяму чи опосередковано взаємодіють із населенням та учасниками енергетичного ринку на різних етапах постачання і споживання енергії – Міненерго, Мінсоцполітики, Мінцифри, Мінфіну, Мінекономіки, АМКУ та Держспоживслужби.

Система матиме сервіси для відслідковування витрат на комунальні послуги та їхнього аналізу, а також дозволить обирати релевантного постачальника комунальних послуг, в тому числі і природного газу.

Також, на даний момент Міненерго напрацьовуються шляхи подолання монополії на оптовому та роздрібному ринках природного газу з метою зменшення ролі окремих груп впливу та унеможливлення маніпуляцій ринком природного газу для забезпечення зменшення дискримінаційності доступу до інформації та підвищення прозорого механізму формування ціни у відповідності до потреб вразливих споживачів.

Крім того, з метою забезпечення контролю за використанням ресурсів імпортованого природного газу і природного газу власного видобутку суб'єктом господарювання, що здійснює транспортування природного газу, з урахуванням вимог законодавства, зокрема, щодо захисту персональних даних, пропонується здійснювати автоматизований облік споживачів природного газу і обсягів спожитого ними природного газу у вигляді окремої інформаційної бази даних.

В зв'язку з цим, Міністерством розроблено проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо окремих питань приєднання до газотранспортної або газорозподільної системи», який внесений Кабінетом Міністрів України до Верховної Ради України та зареєстрований за № 4578 від 11.01.2021.

Додатково інформуємо, що на виконання пункту 8 протоколу наради під головуванням Прем'єр-міністра України Д. Шмигала від 19.02.2021 Міненерго спільно з Мінцифрою здійснюються заходи з напрацювання механізму автоматизованого обліку даних щодо споживачів природного газу і обсягів спожитого ними природного газу.

З повагою

Перший заступник Міністра

Юрій ВЛАСЕНКО

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

вул. М.Грушевського, 7, м. Київ, 01601, тел. (044) 253-61-94, E-mail: moz@moz.gov.ua,
web: http://www.moz.gov.ua, код ЄДРПОУ 00012925

від _____ 20__ р. № _____

На № 26957/1/1-21 від 02.06.2021 р.

На № 04-11/14-2021/171512 від 27.05.2021 р.

Кабінет Міністрів України

Комітет Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики

Міністерство охорони здоров'я України на виконання доручення Віце-прем'єр-міністра України – Міністра цифрової трансформації України від 02.06.2021 № 26957/1/1-21 розглянуло звернення Тоненькова Д.В. від 15.05.2021, що надійшли листом Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики від 27.05.2021 № 04-11/14-2021/171512 та в межах компетенції повідомляє.

Відповідно до статті 4 Закону України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення» (далі – Закон) у межах програми медичних гарантій держава гарантує громадянам, іноземцям, особам без громадянства, які постійно проживають на території України, та особам, яких визнано біженцями або особами, які потребують додаткового захисту, повну оплату за рахунок коштів Державного бюджету України необхідних їм медичних послуг та лікарських засобів, пов'язаних з наданням:

- 1) екстреної медичної допомоги;
- 2) первинної медичної допомоги;
- 3) вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги;
- 4) третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги;
- 5) паліативної медичної допомоги;
- 6) реабілітації у сфері охорони здоров'я;
- 7) медичної допомоги дітям до 16 років;
- 8) медичної допомоги у зв'язку з вагітністю та пологами.

Законом передбачено, що основним джерелом фінансування оновленої системи охорони здоров'я є кошти Державного бюджету України, отримані із загальнодержавних податків, ці кошти акумулюються в державному бюджеті, що дозволяє мінімізувати ризики неплатоспроможності, а адресні виплати за надані пацієнтам послуги здійснюються через оплату вартості медичних послуг закладам охорони здоров'я.

Держава гарантує повну оплату з державного бюджету медичних послуг та лікарських засобів усіми медичними гарантіями усім громадянам, іноземцям, особам без громадянства, які постійно проживають на території України, та особам, яких визнано біженцями або особами, які потребують додаткового захисту, повну оплату за рахунок коштів Державного бюджету України необхідних їм медичних послуг та лікарських засобів, пов'язаних з наданням:

АСУД ДДОЖ ПРОЕ-3Г
Міністерство охорони здоров'я України
№25-01
КЕП Са
58E2D9

25-01/17120/2-21 від 09.06.2021

1

Міністерство охорони здоров'я України
іми медичних гарантій усім
вних гарантії для реалізації

пацієнтами права на охорону здоров'я, доступ до необхідних медичних послуг у закладах охорони здоров'я усіх форм власності, які уклали договір про медичне обслуговування населення.

Отже, кредитування медичних послуг, оплата яких гарантується державою, є таким, що суперечить чинному законодавству.

Питання кредитування медичних послуг понад обсяг програми медичних гарантій або медичних послуг, отриманих на платній основі, повинно вирішуватися безпосередньо банківською сферою.

Крім того, відповідно до статті 6 Закону України «Про страхування» одним із видів добровільного страхування, які наразі діють в Україні є медичне страхування (безперервне страхування здоров'я) та страхування здоров'я на випадок хвороби.

Прийняття Закону змінило систему охорони здоров'я, та створило підґрунтя для запровадження медичного страхування, яке покриває лікування кожного громадянина

Слід зазначити, що відповідно до Указу Президента України від 08.11.2019 № 837 «Про невідкладні заходи з проведення реформ та зміцнення держави» передбачено підготовку стратегії запровадження медичного страхування, робота над якою наразі триває.

МОЗ визначено відповідальним за розроблення дорожньої карти впровадження медичного страхування на виконання Плану пріоритетних дій Уряду на 2021 рік, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24 березня 2021 року № 276-р.

Схвалення дорожньої карти впровадження медичного страхування визначить основоположні засади функціонування системи медичного страхування в Україні та етапи здійснення заходів, спрямованих на їх реалізацію.

Проект відповідного акту буде винесено на громадське обговорення у встановленому законодавством порядку.

Перший заступник Міністра

Ірина САДОВ'ЯК

**МІНІСТЕРСТВО
СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
(Мінсоцполітики)**

вул. Еспланадна, 8/10, м. Київ, 01601, тел.: (044) 289-86-22; 289-70-60, факс: 289-00-98 E-mail: info@mlsp.gov.ua,
Код ЄДРПОУ 37567866, рахунок UA388201720343180001000078737 в ДКСУ м. Києва, МФО 820172

№ _____
На № _____ від _____

Кабінет Міністрів України

**Комітет Верховної Ради України з
питань аграрної та земельної
політики**

Тоненьков Д. В.

Міністерство соціальної політики на виконання доручення Прем'єр-міністра України Шмигала Д. А. від 02.06.2021 № 26957/1/1-21 до звернення Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики від 27.05.2021 № 04-11/14-2021/171512 в межах компетенції розглянуло звернення Тоненькова Д. В. стосовно надання пільг на оплату комунальних послуг громадянам, які проживають в сільській місцевості, та повідомляє.

Пільги на оплату житлово-комунальних послуг передбачено законами України для окремих категорій громадян. Облік громадян, які мають такі пільги, здійснюється в Єдиному державному автоматизованому реєстрі осіб, які мають право на пільги, в тому числі осіб, які проживають в сільській місцевості.

Посвідчення є документом, що підтверджує право на відповідні пільги та компенсації.

Оскільки на сьогодні існує недостатність фінансових ресурсів для виконання у необхідному обсязі чинних норм законів України, питання розширення обсягу пільг має вирішуватись комплексно з урахуванням соціальної спрямованості політики Уряду та фінансових можливостей державного бюджету.

Водночас повідомляємо, що державна допомога громадянам на оплату комунальних послуг надається у вигляді житлових субсидій, завдяки якій малозабезпечені громадяни, в тому числі, які проживають в сільській місцевості, сплачують за житлово-комунальні послуги, не повну вартість, а лише частину платежу, яка залежить від розміру середньомісячного сукупного доходу домогосподарства в розрахунку на одну особу.

Заступник Міністра

Віталій МУЗИЧЕНКО

**МІНІСТЕРСТВО ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ
(Мінекономіки)**

вул. М. Грушевського 12/2, м. Київ, 01008, тел. (044)200-47-53, факс (044)253-63-71
E-mail: meconomy@me.gov.ua, http://www.me.gov.ua, код ЄДРПОУ 37508596

На № _____ від _____

**Комітет Верховної Ради України
з питань аграрної та земельної політики**

На виконання доручення Віце-прем'єр-міністра України – Міністра цифрової трансформації України Федорова М. А. від 02.06.2021 № 26957/1/1-21 до звернення Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики від 27.05.2021 № 04-11/14-2021/171512 Мінекономіки розглянуло звернення Тоненькова Д. В. від 15.05.2021 та повідомляє, що відповідь заявнику в межах компетенції надано листом Мінекономіки від 16.06.2021 № 3801-03/32059-09 (копія додається).

Додаток: на 2 арк. в 1 прим.

Заступник Міністра

Сергій ТЕЛЕНИК

М2 Мінекономіки
Вих. № 3801-07/32495-01 від 17.06.2021 16:53:36

МІНІСТЕРСТВО ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ
(Мінекономіки)

вул. М. Грушевського 12/2, м. Київ, 01008, тел. (044)200-47-53, факс (044)253-63-71
E-mail: meconomy@me.gov.ua, http://www.me.gov.ua, код ЄДРПОУ 37508596

На № _____ від _____

Тоненьков Д. В.

Шановний Дмитре Валерійовичу!

На виконання доручення Віце-прем'єр-міністра України – Міністра цифрової трансформації України Федорова М. А. від 02.06.2021 № 26957/1/1-21 до звернення Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики від 27.05.2021 № 04-11/14-2021/171512 Мінекономіки розглянуло Ваше звернення від 15.02.2021 та в межах компетенції повідомляє наступне.

Згідно з законодавством, зокрема законами України "Про ціни і ціноутворення", "Про житлово-комунальні послуги", "Про ринок природного газу", "Про ринок електричної енергії", "Про місцеве самоврядування в Україні", державне регулювання цін/тарифів на комунальні послуги здійснюється Кабінетом Міністрів України, органами виконавчої влади, державними колегіальними органами та органами місцевого самоврядування відповідно до їх повноважень, визначених законом. При цьому встановлення державних регульованих цін/тарифів на ці послуги у розмірі, нижчому від їх економічно обґрунтованого розміру, без визначення джерел відшкодування за рахунок коштів відповідних бюджетів не допускається і може бути оскаржено в судовому порядку.

Тарифна політика в житлово-комунальному господарстві безпосередньо залежить від цінової політики в паливно-енергетичному комплексі. Зміни вартості природного газу, електричної енергії призводять до об'єктивної необхідності перегляду уповноваженими органами тарифів на теплову енергію, послуги з постачання теплової енергії, централізованого водопостачання та централізованого водовідведення для населення. Зміна розміру прожиткового мінімуму, мінімальної заробітної плати, вартості матеріалів, комплектуючих також призводить до збільшення вартості теплової енергії та комунальних послуг.

М2 Мінекономіки
Вих. № 3601-03/32059-09 від 16.06.2021 09:30:10

Для стабілізації цінової ситуації першочерговим завданням є уповільнення зростання цін/тарифів на комунальні послуги завдяки запровадженню ефективних правил державного регулювання цін/тарифів, впровадженню енергозберігаючих технологій та підвищенню ефективності управління підприємствами житлово-комунального господарства.

Головним механізмом соціального захисту населення під час оплати житлово-комунальних послуг залишається програма житлових субсидій, яка гарантує малозабезпеченим громадянам стабільність витрат на оплату цих послуг незалежно від зміни їх вартості.

З повагою

**Заступник Міністра
економіки України**

Сергій ТЕЛЕНИК

УКРАЇНА

НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)

вул. Смоленська, 19, м. Київ, 03057, тел./факс: (044) 277-30-47, тел.: (044) 204-48-27
e-mail: box@nere.gov.ua, веб-сайт: www.nere.gov.ua

№ _____
та № _____

**Комітет Верховної Ради
України з питань
аграрної та земельної
політики**

вул. М. Грушевського, 5,
м. Київ, 01008

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП), на виконання доручення Віце-прем'єр-міністра України – Міністра цифрової трансформації України М. Федорова від 02.06.2021 № 26957/1/1-21 до звернення Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики від 27.05.2021 № 04-11/14-2021/171512 у межах компетенції розглянула звернення (електронну петицію) громадянина Тоненькова Д. В. (далі – Заявник) від 15.02.2021 та повідомляє, що НКРЕКП надала відповідь Заявнику листом, копія якого додається.

Додаток: на // арк. в 1 прим.

Голова НКРЕКП

В. Тарасюк

0077510

НКРЕКП
№ 7071/18.2.17-21 від 11.06.2021

УКРАЇНА

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

вул. Смоленська, 19, м. Київ, 03057, тел./факс: (044) 277-30-47, тел.: (044) 204-48-27
e-mail: box@nerc.gov.ua, веб-сайт: www.nerc.gov.ua

Тоненьков Д. В.

Шановний Дмитре Валерійовичу !

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП, Регулятор), на виконання доручення Віце-прем'єр-міністра України – Міністра цифрової трансформації України М. Федорова від 02.06.2021 № 26957/1/1-21 до звернення Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики від 27.05.2021 № 04-11/14-2021/171512 розглянула Вашу електронну петицію від 15.05.2021, і в межах компетенції повідомляє.

Згідно із Законом України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» НКРЕКП здійснює державне регулювання, зокрема шляхом ліцензування діяльності та формування цінової і тарифної політики у сферах енергетики та комунальних послуг та реалізації відповідної політики у випадках, коли такі повноваження надані НКРЕКП законом, контроль за додержанням ліцензіатами НКРЕКП законодавства у відповідній сфері регулювання та відповідних ліцензійних умов провадження господарської діяльності, надання роз'яснень з питань застосування нормативно-правових актів НКРЕКП.

Щодо питань тарифоутворення у сферах теплопостачання та надання комунальних послуг інформуємо, що державна політика у сферах теплопостачання та надання комунальних послуг базується на принципах забезпечення функціонування підприємств, установ та організацій, що виробляють теплову енергію, виконують та/або надають комунальні послуги, на умовах самофінансування та досягнення рівня економічно обґрунтованих витрат на їх виробництво, а також регулювання цін/тарифів на теплову енергію та комунальні послуги, зокрема зазначені принципи визначені положеннями законів України «Про житлово-комунальні послуги» (далі – Закон про ЖКП), «Про теплопостачання» (далі – Закон про теплопостачання), «Про державне регулювання у сфері комунальних послуг» (далі – Закон про державне регулювання у сфері комунальних послуг).

Так, статтею 20 Закону про теплопостачання та статтею 10 Закону про державне регулювання у сфері комунальних послуг встановлено, що тарифи на теплову енергію повинні враховувати собівартість теплової енергії і забезпечувати рентабельність суб'єкта господарювання. Тарифи на комунальні послуги суб'єктів природних монополій та суб'єктів господарювання на суміжних ринках повинні забезпечувати відшкодування всіх

НКРЕКП
№ 6946/18.2.1/7-21 від 08.06.2021

економічно обґрунтованих планованих витрат на їх виробництво з урахуванням планованого прибутку. Встановлення тарифів нижче розміру економічно обґрунтованих витрат не допускається.

Зважаючи на викладене та враховуючи, що *встановлення тарифів здійснюється* в умовах перманентних змін до чинного законодавства, яке регулює відносини і діяльність у сферах теплопостачання та надання комунальних послуг, *з урахуванням зміни* вартісних та кількісних складових структури тарифів, існуюча *об'єктивна необхідність* у періодичному перегляді тарифів на теплову енергію та комунальні послуги *пов'язана* зі зростанням витрат, які формують собівартість теплової енергії і комунальних послуг та відшкодування яких необхідне для забезпечення споживачів комунальними послугами, зокрема послугою з постачання теплової енергії (з централізованого опалення) належної кількості та якості.

Разом з тим статтею 11 *Закону про ЖКП* визначено, що при наданні житлово-комунальних послуг застосовуються державні соціальні нормативи у сфері житлово-комунального обслуговування, встановлені законодавством. Гранична норма витрат на оплату комунальних послуг для громадян, які відповідно до законодавства мають пільги або користуються субсидією на оплату житлово-комунальних послуг, встановлюється Кабінетом Міністрів України. Передбачені законодавством пільги та субсидії на оплату житлово-комунальних послуг виплачуються споживачу в грошовій формі у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Так, постановою Кабінету Міністрів України від 17.04.2019 № 373 затверджений *Порядок надання пільг на оплату житлово-комунальних послуг, придбання твердого палива і скрапленого газу у грошовій формі*, який визначає механізм використання коштів, передбачених у державному бюджеті Мінсоцполітики для виплати пільг і житлових субсидій громадянам на оплату житлово-комунальних послуг, придбання твердого та рідкого пічного побутового палива і скрапленого газу у грошовій формі, та механізм надання громадянам у грошовій формі таких пільг.

Водночас згідно зі статтею 5 *Закону України «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії»* (далі – *Закон про стандарти та нормативи*) державні соціальні стандарти і нормативи формуються, встановлюються та затверджуються у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України за участю та погодженням з іншими сторонами соціального партнерства, якщо інше не передбачено Конституцією України та законами України.

Відповідно до статі 9 *Закону про стандарти та нормативи державні соціальні нормативи* у сфері житлово-комунального обслуговування встановлюються з метою визначення державних соціальних гарантій щодо надання житлово-комунальних послуг та розмірів витрат на найм житла, управління житлом і оплату комунальних послуг, які забезпечують реалізацію конституційного права громадянина на житло.

До державних соціальних нормативів належать:

гранична норма витрат на управління житлом, оплату комунальних послуг, передбачених *Законом про ЖКП*, залежно від отриманого доходу;

соціальна норма житла та соціальні нормативи користування комунальними послугами, з оплати яких держава надає пільги та встановлює субсидії громадянам;

показники якості управління багатоквартирним будинком і надання комунальних послуг.

Так, постановою Кабінету Міністрів України від 06.08.2014 № 409 «Про встановлення державних соціальних стандартів у сфері житлово-комунального обслуговування» встановлено соціальну норму житла та соціальні нормативи, в межах яких держава надає громадянам субсидії та пільги на оплату житлово-комунальних послуг, витрат на управління багатоквартирним будинком.

При цьому, згідно з пунктом 5¹ зазначеної постанови *Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства (наразі Міністерство розвитку громад та територій України), Міністерство енергетики та вугільної промисловості (наразі Міністерство енергетики України) мають надавати в межах своєї компетенції роз'яснення щодо застосування державних соціальних стандартів у сфері житлово-комунального обслуговування.*

Також згідно з пунктами 3 та 4 Положення про Міністерство соціальної політики України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17.06.2015 № 423, Міністерство соціальної політики України забезпечує формування та реалізацію державної політики, зокрема, з питань надання пільг з оплати житлово-комунальних послуг, твердого палива і скрапленого газу, а також житлових субсидій; у сфері здійснення державного контролю за дотриманням вимог законодавства під час надання соціальної підтримки (державна допомога, пільги, житлові субсидії та інші виплати, що проводяться за рахунок державного бюджету, соціальні послуги) та за дотриманням прав дітей; узагальнює практику застосування законодавства з питань, що належать до його компетенції, розробляє пропозиції щодо вдосконалення законодавчих актів, актів Президента України, Кабінету Міністрів України та в установленому порядку вносить їх на розгляд Кабінету Міністрів України; розробляє проекти законів та інших нормативно-правових актів з питань, що належать до його компетенції; інформує в межах повноважень, передбачених законом, та надає роз'яснення щодо реалізації державної політики з питань, що належать до компетенції Мінсоцполітики; здійснює розгляд звернень громадян з питань, пов'язаних з діяльністю Мінсоцполітики, підприємств, установ та організацій, що належать до сфери його управління.

Щодо ціни на природний газ.

Положеннями статті 19 Конституції України визначено, що органи державної влади та їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, у межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

З урахуванням положень Закону України «Про ринок природного газу» (далі – *Закон України*) повідомляємо, що з 01.10.2015 НКРЕКП не має повноважень щодо забезпечення проведення цінової політики на ринку природного газу (в частині встановлення цін на природний газ).

Крім того, відповідно до статті 3 *Закону України* ринок природного газу функціонує на засадах вільної добросовісної конкуренції, крім діяльності суб'єктів природних монополій, та за принципами, зокрема, забезпечення високого рівня захисту прав та інтересів споживачів природного газу, у тому числі забезпечення першочергового інтересу безпеки постачання природного газу, вільної торгівлі природним газом та рівності суб'єктів ринку природного газу незалежно від держави, згідно із законодавством якої вони створені, вільного вибору постачальника природного газу.

Закон України передбачає, з одного боку, державне регулювання монопольних ринків (транспорткування, розподіл, зберігання природного газу), з іншого – розвиток вільної добросовісної конкуренції на товарному ринку природного газу. Тобто, на оптовому і роздрібному ринках природного газу має діяти принцип вільного ціноутворення (крім випадку, коли з метою забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу на суб'єктів ринку природного газу покладені спеціальні обов'язки в обсязі та на умовах, визначених Кабінетом Міністрів України), що передбачено частиною другою статті 12 *Закону України*.

Таким чином, відповідно до *Закону України*, питання щодо ціноутворення на природний газ не належить до компетенції НКРЕКП.

Щодо послуги розподілу природного газу.

Відповідно до частини першої статті 1 *Закону України*:

доступ – право користування потужністю об'єкта газової інфраструктури в обсязі та на умовах, встановлених у договорі про надання послуг транспортування, розподілу, зберігання (закачування, відбору) природного газу або послуг установки LNG;

потужність – максимально допустиме перетікання обсягу природного газу, виражене в одиницях енергії до одиниці часу, що надається замовнику відповідно до договору про надання послуг транспортування, розподілу, зберігання (закачування, відбору) природного газу або послуг установки LNG;

розподіл природного газу – господарська діяльність, що підлягає ліцензуванню і пов'язана з переміщенням природного газу газорозподільною системою з метою його фізичної доставки споживачам, але що не включає постачання природного газу.

Таким чином, саме положеннями Закону України визначено правові основи надання доступу до газової інфраструктури на принципах надання права користування потужністю.

Разом з тим до 01.01.2020 послуги розподілу природного газу надавались виходячи з фактичних розподілених обсягів природного газу. Така модель здійснення розрахунків за надані послуги мала недоліки, зокрема велике фінансове навантаження на споживачів протягом опалювального сезону, нерівномірність надходження коштів для забезпечення сталого функціонування газорозподільної системи.

З метою реалізації положень *Закону України* НКРЕКП постановою від 07.10.2019 № 2080 внесли зміни до низки нормативно-правових актів, а саме:

Кодексу газорозподільних систем, затвердженого постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2494 (далі – Кодекс);

Типового договору розподілу природного газу, затвердженого постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2498 (далі – Типовий договір розподілу);

Методики визначення та розрахунку тарифів на послуги розподілу природного газу, затвердженої постановою НКРЕКП від 25.02.2016 № 236.

Варто зазначити, що на момент упровадження відповідних змін положення *Закону України* були реалізовані при наданні послуг транспортування та зберігання (закачування, відбору) природного газу та здійснювались на принципах надання права користування потужністю.

Звертаємо увагу, що *Законом України* «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» та іншими нормативно-правовими актами передбачено проведення відкритих обговорень рішень Регулятора, що мають ознаки регуляторних актів.

НКРЕКП проводить відкриті обговорення проектів рішень у прозорий та недискримінаційний спосіб з метою досягнення балансу інтересів споживачів, ліцензіатів і держави, забезпечення безперешкодного доступу споживачів, замовників, ліцензіатів, органів державної влади та органів місцевого самоврядування, організацій, що представляють інтереси споживачів, громадських організацій, засобів масової інформації та інших заінтересованих осіб до інформації та їх обізнаності на засадах гласності, відкритості, добровільності та свободи висловлювань.

При прийнятті постанови НКРЕКП від 07.10.2019 № 2080 «Про затвердження Змін до деяких постанов НКРЕКП» повною мірою були дотримані вимоги законодавства, зокрема що стосуються проведення відкритих обговорень.

Так, з 01.01.2020 здійснено перехід до замовленої потужності та змінено принцип визначення вартості оплати послуги розподілу природного газу.

Відповідно до частини першої статті 40 *Закону України* розподіл природного газу здійснюється на підставі та умовах договору розподілу природного газу в порядку, передбаченому кодексом газорозподільних систем та іншими нормативно-правовими актами.

За договором розподілу природного газу оператор газорозподільної системи зобов'язується забезпечити замовнику послуги розподілу природного газу на період та умовах, визначених договором розподілу природного газу, а замовник зобов'язується сплатити оператору газорозподільної системи вартість послуг розподілу природного газу.

Згідно з положеннями пункту 1 глави 6 розділу VI Кодексу розрахунки споживача за послугу розподілу природного газу, що надається Оператором газорозподільної системи (далі - Оператор ГРМ) за договором розподілу природного газу, здійснюються виходячи з величини річної замовленої потужності об'єкта (об'єктів) споживача та оплачуються споживачем рівномірними частками протягом календарного року.

Місячна вартість послуги розподілу природного газу визначається як добуток 1/12 річної замовленої потужності об'єкта (об'єктів) споживача на тариф, встановлений Регулятором для відповідного Оператора ГРМ із розрахунку місячної вартості одного кубічного метра замовленої потужності.

Варто зазначити, що враховуючи специфіку роботи деяких споживачів, що не є побутовими (сезонний характер роботи підприємств, аварійні зупинки та капітальний ремонт газового обладнання, початок/закінчення опалювального сезону і тощо), Регулятором було закладено в Кодекс норми щодо надання права таким споживачам самостійно замовляти величину річної потужності на розрахунковий календарний рік та у разі подання такої заявки надано можливість усередині розрахункового календарного року скоригувати (збільшити/зменшити) величину річної замовленої потужності по всіх об'єктах споживача.

Так, відповідно до положень пункту 2 глави 6 розділу VI Кодексу річна замовлена потужність (за замовчуванням) об'єкта (об'єктів) споживача на розрахунковий календарний рік визначається Оператором ГРМ виходячи з фактичного обсягу споживання природного газу цим об'єктом за газовий рік (з 01 жовтня по 30 вересня), що передував розрахунковому календарному року, який визначається відповідно до вимог цього Кодексу, крім випадків, передбачених цією главою.

Розмір величини річної замовленої потужності для споживача, що не є побутовим, визначається Оператором ГРМ виходячи з наявних об'єктів, зазначених у заяві-приєднанні, що є додатком до договору розподілу природного газу.

Оператор ГРМ зобов'язаний до 12 жовтня щорічно за підсумками газового року проінформувати споживача про фактичний обсяг споживання природного газу всіма об'єктами споживача за попередній газовий рік та одночасно повідомити його, що зазначений обсяг споживання газу за замовчуванням споживача буде визначений як розмір річної замовленої потужності споживача на наступний календарний рік. У такому повідомленні Оператор ГРМ одночасно має зазначити про: величину річної замовленої потужності на поточний календарний рік; величину потужності, яка розрахована для щомісячної оплати споживачем у поточному календарному році; величину потужності, яка розрахована для щомісячної оплати споживачем у наступному календарному році; покази лічильника природного газу / інші дані, за якими було сформовано (станом на 30 вересня поточного року) розмір річної

замовленої потужності (за замовчуванням) на наступний календарний рік (для побутових споживачів).

Така інформація надається споживачеві шляхом розміщення її у платіжних документах (для побутових споживачів), особистих кабінетах споживача (за наявності), актах приймання-передачі природного газу (для споживачів, що не є побутовими).

Споживач, що не є побутовим, має право не пізніше ніж до 20 жовтня календарного року, що передус розрахунковому (крім замовлення потужності на 2020 рік, яке здійснюється до 01 листопада), подати Оператору ГРМ уточнену заявку на величину річної замовленої потужності сумарно по всіх його об'єктах з розбивкою по кожному об'єкту в газорозподільній зоні відповідного Оператора ГРМ на розрахунковий календарний рік. У такому разі, якщо фактичний обсяг використання потужності (протягом календарного року) буде перевищувати замовлену споживачем річну потужність сумарно по всіх його об'єктах, величина перевищення має бути сплачена споживачем за півторакратною вартістю тарифу на розподіл природного газу на користь Оператора ГРМ відповідно до договору розподілу природного газу.

У випадку якщо річна замовлена потужність (за замовчуванням) об'єкта (об'єктів) споживача на розрахунковий календарний рік визначається Оператором ГРМ виходячи з фактичного обсягу споживання природного газу цим об'єктом за газовий рік, що передував розрахунковому календарному року, нарахування Оператором ГРМ вартості перевищення замовленої потужності не здійснюється.

При цьому, положеннями пункту 3 глави 6 розділу VI Кодексу визначено, що у разі здійснення споживачем, що не є побутовим, замовлення річної потужності відповідно до абзацу десятого пункту 2 або абзацу другого пункту 5 цієї глави споживач, що не є побутовим, має право одноразово з 10 липня по 15 вересня розрахункового календарного року подати Оператору ГРМ заявку на уточнення (збільшення/зменшення) величини замовленої річної потужності сумарно по всіх його об'єктах у газорозподільній зоні відповідного Оператора ГРМ на поточний календарний рік.

Щодо тарифів на послуги розподілу природного газу.

Пунктом 3 частини третьої статті 4 Закону України визначено, що до компетенції Регулятора на ринку природного газу належить, зокрема, затвердження та оприлюднення у встановленому порядку методології визначення тарифів на послуги розподілу та встановлення (зміна) тарифів, які повинні забезпечити необхідні інвестиції в газорозподільні системи.

Разом з цим, відповідно до положень пункту 13 частини першої статті 17 Закону України про НКРЕКП для ефективного виконання завдань державного регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг Регулятор, зокрема, встановлює державні регульовані ціни і тарифи на товари (послуги) суб'єктів природних монополій та інших суб'єктів господарювання, що провадять діяльність на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг, якщо відповідні повноваження надані Регулятору законом та змінює їх за результатами перевірки або моніторингу.

Як встановлено частиною шостою статті 4 Закону України ціни на ринку природного газу, що регулюються державою, зокрема тарифи на послуги розподілу природного газу, повинні бути:

- 1) недискримінаційними;
- 2) прозорими;
- 3) встановленими з урахуванням вимог цілісності газотранспортної системи виходячи із економічно обґрунтованих та прозорих витрат відповідного суб'єкта

ринку природного газу та з урахуванням належного рівня рентабельності, а також, де це можливо, встановленими з урахуванням зіставлення з показниками аналогічних категорій регульованих цін, встановлених Регулятором для інших суб'єктів ринку природного газу, або таких, що діють на ринках природного газу інших держав.

Тариф на послуги розподілу природного газу розраховується за одиницю річної замовленої потужності, як відношення планованої річної тарифної виручки (планований дохід суб'єкта господарювання на планований період для фінансування його обґрунтованих витрат, пов'язаних з наданням послуг розподілу природного газу) до загальної планованої річної замовленої потужності розподілу природного газу ліцензіата.

Варто зазначити, що положеннями статті 37 *Закону України* встановлено, що Оператор ГРМ відповідає за надійну та безпечну експлуатацію, підтримання у належному стані та розвиток (включаючи нове будівництво та реконструкцію) газорозподільної системи, якою він користується на законних підставах.

Частиною першою статті 1 *Закону України* встановлено, що газорозподільна система (далі – ГРМ) – технологічний комплекс, що складається з організаційно і технологічно пов'язаних між собою об'єктів, призначених для розподілу природного газу від газорозподільних станцій безпосередньо споживачам.

Згідно з положеннями розділу II Кодексу, до складу ГРМ входять споруди і пристрої на газопроводах від місця надходження природного газу в ГРМ до пунктів призначення (об'єктів споживачів або суміжних Операторів ГРМ), зокрема, ГРМ включають:

газопроводи, зокрема підземні та/або надземні, високого, середнього та низького тиску;

обладнання для зниження тиску і підтримання його на заданому рівні, зокрема ГРП та ШРП;

установки електрохімічного захисту від корозії;

лінії технологічного зв'язку, споруди, обладнання автоматизованих систем контролю та управління технологічними процесами і установок електрохімічного захисту;

переходи через природні і штучні перешкоди (автомобільні дороги, залізниці, канали тощо);

будівлі та споруди для забезпечення експлуатації та оперативного обслуговування ГРМ;

споруди газорозподільних мереж, зокрема колодязі, запірна арматура, компенсатори, конденсатозбірники, контрольні трубки, контрольно-вимірвальні пункти, футляри, розпізнавальні і сигнальні знаки тощо.

При цьому, єдине джерело покриття витрат Операторів ГРМ як суб'єктів природної монополії, що необхідні для провадження діяльності з розподілу природного газу, – тариф на послуги розподілу природного газу.

Планування витрат, що включаються до планованої тарифної виручки, здійснюється у розрахунку на рік, виходячи з обґрунтованих потреб суб'єкта господарювання з розподілу природного газу у планованому періоді, з урахуванням державних і галузевих нормативів використання палива, електроенергії, матеріалів, норм та розцінок з оплати праці, норм амортизації, витрат на управління та обслуговування газорозподільних систем, ставок податків, зборів (обов'язкових платежів), прогнозного індексу цін виробників промислової продукції і споживчих цін у планованому періоді, необхідних обсягів робіт при обслуговуванні, утриманні та експлуатації газорозподільної системи та її складових, що знаходяться на балансі

підприємства (розподільні газопроводи, обладнання для зниження тиску і підтримання його на заданому рівні, зокрема ГРП та ШРП, переходи через природні і штучні перешкоди (автомобільні дороги, залізниці, тощо), запірна арматура, автоматизовані системи контролю та управління технологічними процесами, тощо).

При цьому, формування тарифу на послуги розподілу природного газу відповідного Оператора ГРМ здійснюється виходячи з економічно обґрунтованих витрат суб'єкта господарювання та безпосередньо залежить від рівня його витрат на обслуговування газорозподільних мереж та їх складових, обсягу робіт, що виконуються для їх обслуговування, а також від розміру планованої річної замовленої потужності розподілу природного газу. При цьому, тариф на послуги розподілу природного газу єдиний для всіх замовників послуг на території діяльності Оператора ГРМ.

Тарифи на послуги розподілу природного газу мають забезпечувати газорозподільні підприємства коштами, необхідними для роботи газорозподільних систем, експлуатації газового обладнання, підтримки цілодобової роботи аварійних служб для запобігання можливим вибокам природного газу та недопущення аварійних ситуацій.

Щодо цін на електроенергію для побутових споживачів.

11.06.2017 набрав чинності Закон України «Про ринок електричної енергії» (далі – Закон про ринок електричної енергії), відповідно до якого запроваджується реформування ринку електричної енергії. Так, Законом передбачено, з одного боку, державне регулювання монопольних ринків (передача та розподіл електричної енергії), з іншого – запровадження конкурентних механізмів функціонування ринку електричної енергії, розвиток вільної добросовісної конкуренції на товарному ринку електричної енергії (виробництво та постачання), вільний вибір контрагентів та забезпечення права споживача обирати постачальника електричної енергії. Тобто, на оптовому і роздрібному ринках електричної енергії має діяти принцип вільного ціноутворення.

Згідно з вимогами статті 47 та пункту 13 розділу XVII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону про ринок електричної енергії, з 01.01.2019 відбулося відокремлення видів діяльності з розподілу електричної енергії та постачання електричної енергії споживачам в існуючих вертикально інтегрованих енергопостачальних компаніях, що є необхідним та надважливим чинником для забезпечення конкуренції на ринку електричної енергії. Так, розподіл електричної енергії здійснюють оператори систем розподілу (суб'єкти природних монополій) (далі – ОСР), а постачання електричної енергії споживачам – окремі від ОСР юридичні особи – електропостачальники, які обираються споживачами. Тобто послуги з постачання та розподілу електричної енергії надаються окремими суб'єктами господарювання.

З урахуванням положень частини шостої статті 72 Закону про ринок електричної енергії, слід зазначити, що з 01.01.2019 постачання електричної енергії споживачам здійснюється за вільними цінами, крім випадків, встановлених зазначеним Законом, а саме, постачання електроенергії споживачам постачальниками універсальних послуг та постачальниками «останньої надії».

Право на отримання універсальних послуг відповідно до статті 58 Закону про ринок електричної енергії мають побутові споживачі та малі побутові споживачі.

Згідно з визначенням терміну, наданим у частині першій статті 1 Закону про ринок електричної енергії, малий побутовий споживач – споживач, який не є побутовим споживачем і купує електричну енергію для власного споживання,

електроустановки якого приєднані до електричних мереж з договірною потужністю до 50 кВт.

Відповідно до частини третьої статті 63 Закону про ринок електричної енергії постачальник надає універсальні послуги за економічно обґрунтованими, прозорими та недискримінаційними цінами, що формуються ним відповідно до методики (порядку), затвердженої НКРЕКП, та включають, зокрема, ціну купівлі електричної енергії на ринку електричної енергії, ціну (тариф) на послуги постачальника універсальних послуг, ціни (тарифи) на послуги оператора системи передачі та оператора системи розподілу відповідно до укладених договорів про надання відповідних послуг.

Механізм формування цін на електричну енергію для побутових та малих небытових споживачів під час надання універсальних послуг визначено Порядком формування цін на універсальні послуги, затвердженим постановою НКРЕКП від 05.10.2018 № 1177 (далі – Порядок).

Згідно з положеннями Порядку ціна на універсальні послуги включає ціну купівлі електричної енергії на ринку електричної енергії, ціну (тариф) на послуги постачальника універсальних послуг, ціни (тарифи) на послуги оператора системи передачі та оператора системи розподілу на відповідному класі напруги згідно з укладеними договорами про надання послуг та формуються постачальником універсальних послуг щомісячно.

Статтею 58 Закону про ринок електричної енергії передбачено, що споживач, зокрема, має право змінювати електропостачальника на умовах, визначених Законом та правилами роздрібного ринку.

Відповідно до положень статті 56 Закону про ринок електричної енергії та пункту 3.2.1 глави 3.2 розділу III Правил роздрібного ринку електричної енергії, затверджених постановою НКРЕКП від 14.03.2018 № 312 (далі – Правила № 312), електропостачальник до укладення зі споживачем договору про постачання електричної енергії споживачу має надати інформацію про істотні умови договору та про наявний вибір комерційних пропозицій.

Споживач перед укладенням договору про постачання електричної енергії споживачу має ознайомитись з умовами постачання електричної енергії, правами та обов'язками, обрати відповідну комерційну пропозицію та зазначити її у заяві-приєднанні до умов договору. Обрана споживачем комерційна пропозиція є додатком до укладеного відповідним електропостачальником та споживачем договору.

Процедура вибору та зміни електропостачальника електричної енергії здійснюється відповідно до Правил № 312.

Ознайомитись з переліком електропостачальників, які здійснюють діяльність на території операторів систем розподілу (ОСР), можна на офіційному вебсайті відповідного ОСР, а також на офіційному вебсайті НКРЕКП в мережі Інтернет за посиланням: <http://www.nerc.gov.ua/?id=59249>.

Варто зазначити, що з урахуванням положень Тимчасового порядку визначення обсягів купівлі електричної енергії на ринку електричної енергії електропостачальниками та операторами систем розподілу на перехідний період, затвердженого постановою НКРЕКП від 28.12.2018 № 2118, споживачі електричної енергії, в яких встановлені погодинні або зонні прилади обліку та площадки вимірювання віднесені до споживачів групи «а», мають змогу обрати електропостачальника та укласти з ним договір із застосуванням цін, що враховують добовий графік споживання електричної енергії.

Крім того, у новому ринку електричної енергії, датою початку якого відповідно до Закону про ринок електричної енергії визначено 01.07.2019, споживачі мають право, крім купівлі електроенергії у електропостачальника за договором про постачання електричної енергії за вільними цінами, також купувати електричну енергію за двосторонніми договорами з правом вільного вибору контрагентів та на умовах, що визначаються за домовленістю сторін, та/або на організованих сегментах ринку (зокрема, на ринку «на добу наперед», внутрішньодобового ринку) за договорами купівлі-продажу з центральним контрагентом (оператором ринку) на умовах, що є однаковими для всіх учасників ринку «на добу наперед», та за ціною, сформованою за результатами проведених торгів, а також шляхом імпорту.

Таким чином, ціна електричної енергії як товару формується залежно від сегменту ринку, на якому електропостачальник здійснює її закупівлю.

Щодо цін на електроенергію для побутових споживачів (населення).

Статтею 13 Закону України «Про ціни і ціноутворення» встановлено, що державне регулювання цін здійснюється Кабінетом Міністрів України відповідно до його повноважень шляхом установлення, зокрема обов'язкових для застосування суб'єктами господарювання фіксованих цін.

Законом України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» та Законом про ринок електричної енергії визначені повноваження Регулятора на ринку електричної енергії, серед яких відсутні повноваження щодо встановлення цін (тарифів) на електричну енергію для побутових споживачів (населення).

Законом про ринок електричної енергії визначено, що функціонування ринку електричної енергії здійснюється на принципах недискримінаційного ціно- та тарифоутворення, що відображає економічно обгрунтовані витрати, а ціни та тарифи на ринку електричної енергії, що регулюються державою, повинні бути встановлені з урахуванням вимог цілісності ОЕС України, економічно обгрунтованих та прозорих витрат відповідного учасника ринку електричної енергії та належного рівня норми прибутку.

Звертаємо увагу, що економічно обгрунтована вартість електричної енергії для кінцевого споживача має включати в себе вартість її закупівлі на ринку електричної енергії, вартість послуги з передачі електричної енергії, вартість послуги з розподілу електричної енергії та вартість послуги постачальника електричної енергії.

З метою збереження фіксованої ціни на електричну енергію для побутових споживачів згідно з Положенням про покладення спеціальних обов'язків на учасників ринку електричної енергії для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 05.06.2019 № 483 (далі – Постанова КМУ № 483), на ДП «Гарантований покупець», ДП «НАЕК «Енергоатом», ПрАТ «Укргідроенерго» та постачальників універсальних послуг покладено відповідні спеціальні обов'язки для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії (далі – ПСО), що передбачає надання послуг із забезпечення доступності електричної енергії побутовим споживачам.

Відповідно до Постанови КМУ № 483 (у редакції, що діяла до 28.12.2020) фіксована ціна на електричну енергію для побутових споживачів встановлюється Кабінетом Міністрів України. До прийняття рішення щодо встановлення фіксованої ціни така ціна застосовувалась на рівні тарифів на електричну енергію для побутових споживачів

(з урахуванням тарифів, диференційованих за періодами часу), які діяли станом на 30.06.2019.

Разом з цим, постановами Кабінету Міністрів України від 28.12.2020 № 1325, від 24.03.2021 № 238 та від 28.04.2021 № 439 продовжено дію ПСО до 30.06.2021 та встановлено з 01.01.2021 до 30.06.2021 фіксовану ціну на електричну енергію для всіх побутових споживачів на рівні 168 копійок за 1 кВт·год (з урахуванням податку на додану вартість).

Необхідно відмітити, що зазначена ціна на електричну енергію для побутових споживачів не покриває всі складові витрати на виробництво та постачання електричної енергії побутовим споживачам.

Додатково зазначаємо, що із детальним роз'ясненням щодо цін (тарифів) на електричну енергію можна ознайомитися на офіційному вебсайті НКРЕКП («Головна сторінка» / «Важливе для споживача» / «Інформація щодо цін (тарифів) на електричну енергію та соціальної підтримки побутових споживачів» (оновлено 07.05.2021) або за адресою <https://www.nerc.gov.ua/?news=11396>).

З повагою

Член НКРЕКП

О. Магда